

Hoe dichten we de kloof tussen screening en depressiepreventie?

Een kwalitatieve studie naar belemmerende en bevorderende factoren vanuit het perspectief van publieke gezondheidsprofessionals in een multimodale preventieaanpak op scholen

Braam, M.W.G.^{1,2}, Rasing, S.P.A.^{1,2}, Heijs, D.A.M.¹, Creemers, D.H.M.^{1,2}, Lokkerbol, J.³, Van Bergen, D.D.⁴, Spijker, J.^{1,2,5}
¹GGZ Oost Brabant; ²BSI, Radboud Universiteit; ³Trimbos Instituut; ⁴Universiteit Groningen; ⁵Pro Persona

Achtergrond

- Het aantal adolescenten dat depressieve en suïcidale klachten ervaart, is toegenomen, met alle gevolgen van dien.¹
- Verschillende preventieve programma's zijn effectief gebleken, met name multidimensionale programma's, die bijvoorbeeld screening en geïndiceerde preventie combineren.²
- Knelpunt: slechts een klein percentage van de adolescenten die in aanmerking komen voor deelname aan preventie, nemen ook daadwerkelijk deel.³

Doel

Het identificeren van belemmerende en bevorderende factoren in het proces van screenen en verwijzen naar depressiepreventie op scholen vanuit het perspectief van publieke gezondheidsprofessionals.

Methode

Er zijn 13 semigestructureerde interviews afgenomen met publieke gezondheidsprofessionals die het proces van screenen en verwijzen uitvoeren binnen de STORM aanpak. De interviews werden opgenomen, getranscribeerd en gecodeerd in Atlas.ti Web.

STORM aanpak

'Strong Teens & Resilient Minds' is een geïmplementeerde, multidimensionale depressie en suïcide preventieaanpak op scholen, bestaande uit, onder andere, een systematische screening (vragenlijst en gesprek met adolescenten met verhoogde symptomen) en een geïndiceerd preventieprogramma gebaseerd op CGT.³

Resultaten

Belemmerend	Thema	Bevorderend
<ul style="list-style-type: none">• Gebrek aan kennis• Gebrek aan ervaring• Screening wordt als spannend ervaren• Onvoldoende mogelijkheden voor overleg en consultatie	Toerusting van de publieke gezondheidsprofessional	<ul style="list-style-type: none">• Deskundigheidsbevordering• Ervaring met screenen• Een steunend professioneel netwerk
<ul style="list-style-type: none">• Schoolpersoneel is onvoldoende geïnformeerd• Praktische zaken zijn niet geregeld• Andere zorgorganisaties kennen de screening niet	Organisatie en ketensamenwerking	<ul style="list-style-type: none">• Praktische zaken rondom screening en interventie zijn geregeld• De school neemt de screening serieus• De school draagt eraan bij de groepsinterventie vol te krijgen
<ul style="list-style-type: none">• Negatieve overtuigingen (o.a. stigma en taboe) bij adolescenten en ouders• Negatieve overtuigingen (o.a. stigma en taboe) bij professionals	Overtuigingen over depressieve en suïcidale klachten en deelname aan preventie	<ul style="list-style-type: none">• Adolescenten zijn open in gesprek• Ouders ondersteunen screening en interventie• Motiverende gesprekstechnieken van professionals

Aanbevelingen*

- Voldoende training en her-training voor professionals (incl. training in motiverende gespreksvoering)
- Een steunende werkomgeving voor professionals met voldoende mogelijkheden tot overleg en consultatie
- Optimale samenwerking tussen scholen en publieke gezondheidsprofessionals middels een gezamenlijke aanpak
- Een sterke verbinding met andere samenwerkende organisaties (zoals GGZ en huisartsen)
- Educatie over mentale gezondheid samenleving breed

Referenties

1. Twenge, J. M., Cooper, A. B., Joiner, T. E., Duffy, M. E., & Binau, S. G. (2019). Age, period, and cohort trends in mood disorder indicators and suicide-related outcomes in a nationally representative dataset, 2005-2017. *Journal of Abnormal Psychology, 128*(3), 185-199. <https://doi.org/10.1037/abn0000410>
2. Cuijpers, P., Pineda, B. S., Quero, S., Karyotaki, E., Struijs, S. Y., Figuerola, C. A., . . . Muñoz, R. F. (2021). Psychological interventions to prevent the onset of depressive disorders: A meta-analysis of randomized controlled trials. *Clinical Psychology Review, 83*, 101955. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.cpr.2020.101955>
3. de Jonge-Heesen, K. W. J., Rasing, S. P. A., Vermulst, A. A., Scholte, R. H. J., van Ettekovon, K. M., Engels, R., & Creemers, D. H. M. (2020). Randomized control trial testing the effectiveness of implemented depression prevention in high-risk adolescents. *BMC Medicine, 18*(1), 188. <https://doi.org/10.1186/s12916-020-01656-0>

* Vervolgonderzoek is nodig om de aanbevelingen te bevestigen.

Contact

Voor meer informatie:

mwg.braam@ggzooostbrabant.nl